

Uchwała Krajowej Rady Sądownictwa nr 579 z 11 czerwca 2026 r. w sprawie odbudowy zaufania obywateli do wymiaru sprawiedliwości oraz umocnienia niezależności sądów i niezawisłości sędziów

11.6.2026 - | Krajowa Rada Sądownictwa

Krajowa Rada Sądownictwa uznaje przynależność Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, będącej wspólnotą prawa i wartości, za historyczne osiągnięcie, na które pracowało z poświęceniem wiele pokoleń naszego Narodu. Od 2004 roku sądy polskie stały się również sądami europejskimi a sędziowie polscy - sędziami europejskimi, co stanowi ważną gwarancję ochrony praw obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Krajowa Rada Sądownictwa stwierdza, że w latach 2018-2026 Rada wyłoniona na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Z 2018 roku, poz. 3) nie tworzyła reprezentacji środowiska sędziowskiego, a sposób jej powołania doprowadził do jej upolitycznienia. Przez ostatnie osiem lat skład Krajowej Rady Sądownictwa nie odpowiadał przepisom Konstytucji, a upolityczniony sposób jej wyłaniania skutkował jej wadliwym działaniem. Obecnie konieczne jest przywrócenie konstytucyjnej roli tego organu.

Wykonując zadanie stania na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów, o którym mowa w art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Rada uznaje za konieczne przyjęcie programu działań służących zapewnieniu obywatelom gwarantowanego przez Konstytucję i prawo europejskie prawa do sądu, odbudowie autorytetu wymiaru sprawiedliwości i Krajowej Rady Sądownictwa oraz przywróceniu zaufania do sądów i sędziów. Wymaga to nie tylko zmian ustawodawczych, ale także zasadniczej zmiany praktyki funkcjonowania tego organu.

W związku z powyższym Krajowa Rada Sądownictwa uchwala, co następuje:

1. Zasady ustrojowe

Niezależność sądów oraz niezawisłość sędziów stanowią fundament demokratycznego państwa prawa.

Celem Krajowej Rady Sądownictwa jest pełna realizacja przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jako podstawy funkcjonowania władzy sądowniczej, w duchu poszanowania:

- zasady trójpodziału władzy,
- prawa obywateli do sądu,
- standardów wynikających z prawa Unii Europejskiej i Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- transparentności życia publicznego.

2. Odbudowa zaufania społecznego

Rada uznaje za swój priorytet odbudowę społecznego zaufania do wymiaru sprawiedliwości i samej Rady.

W tym celu Rada zobowiązuje się do:

- prowadzenia jawnych i transparentnych postępowań,
- zapewnienia przejrzystych kryteriów oceny kandydatów na urząd sędziego określonych w

Regulaminie Krajowej Rady Sądownictwa,

- organizowania regularnych konsultacji ze środowiskami prawniczymi oraz organizacjami obywatelskimi.

3. Sprawność postępowań sądowych

Rada uznaje przewlekłość postępowań za jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla prawa do sądu i zaufania do Państwa.

Rada będzie wspierać inicjatywy zmierzające do:

- cyfryzacji postępowań,
- uproszczenia procedur,
- rozwoju mediacji i alternatywnych metod rozwiązywania sporów,
- ograniczenia kognicji sądów w tych wypadkach, gdy nie wymaga tego prawo do sądu,
- poprawy organizacji pracy sądów,
- określenia obsady etatowej sądów stosownie do stopnia obciążenia poszczególnych jednostek,
- wzmocnienia autonomii finansowej sądownictwa,
- systemowego zwiększania nakładów na aparat pomocniczy i administracyjny w sądach.

4. Status sędziego i etyka zawodowa

Rada podkreśla szczególną odpowiedzialność sędziego wobec obywateli i Państwa.

Krajowa Rada Sądownictwa będzie wspierać:

- ochronę niezawisłości sędziów,
- egzekwowanie wysokich standardów etycznych,
- rozwój szkoleń, w tym w zakresie tzw. kompetencji miękkich,
- przeciwdziałanie mowie nienawiści wobec uczestników życia publicznego, w tym sędziów.

5. Relacje międzynarodowe

Rada podejmie działania w celu odbudowy pełnej współpracy z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami sądowniczymi, w szczególności wystąpi o ponowne przyłączenie Rady do Europejskiej Sieci Rad Sądownictwa (ENCJ).

Rada będzie działać na rzecz wzmocnienia autorytetu polskiego wymiaru sprawiedliwości i samej Rady na forum międzynarodowym.

6. Dialog społeczny

Rada uznaje udział obywateli w wymiarze sprawiedliwości oraz w debacie o stanie sądownictwa za kluczowy element demokratycznego państwa prawa.

Rada zobowiązuje się do prowadzenia działań edukacyjnych dotyczących:

- konstytucyjnej roli sądów i sędziów,
- praw i wolności obywatelskich,
- zasad państwa prawa,
- budowania społeczeństwa obywatelskiego.

7. Postanowienia końcowe

Przewodniczący Rady przedstawi corocznie publiczną informację o realizacji uchwały.

<https://krs.pl/pl/aktualnosci/3270-uchwala-krajowej-rady-sadownictwa-nr-579-z-11-czerwca-2026-r-w-sprawie-odbudowy-zaufania-obywateli-do-wymiaru-sprawiedliwosci-oraz-umocnienia-niezaleznosci-sadow-i-niezawislosci-sedziow.html>